

1

FILMKUNDSKAB STATUS

For to år siden blev filmkunsten studieobjekt på Københavns Universitet, og i sommer tog de første studenter bifagseksamen i faget Filmhistorie og -æstetik. Endnu er faget kun i sin vorden, men de to år har alligevel givet så mange erfaringer, at tiden er inde til at se på, hvad der i det hele taget ligger bag. Kosmorama har søgt at gøre dette i tre afdelinger. Vi har opfordret fagets første lærer og indtil videre eneste fastansatte, amanuensis, cand. mag. Marguerite Engberg, til kort at skitsere fagets tilblivelse og to-årige historie. Dernæst er filmkritikeren Frederik G. Jungersen, der er blandt de første, der har fået bifagseksamen i film, blevet opfordret til at gøre rede for sine synspunkter om faget. Sidste indslag er en rundbordsamtale, hvor nogle lærere og studenter forsøger at skitsere en målsætning og diskutere, hvad der i et sådant studium bør lægges særlig vægt på. Foruden Marguerite Engberg og Frederik G. Jungersen deltager amanuensis, cand. psyk. Jørgen Pauli Jensen, der leder den psykologisk-sociologiske studiegren, samt to studerende, stud. mag. Claus Ib Olsen og stud. mag. Philip Lauritzen, der i foråret har siddet som studenterrepræsentanter i fagets foreløbige studienævn. Philip Lauritzen har yderligere fungeret som ordstyrer, og sammen med Claus Ib Olsen har han redigeret båndoptagelsen af den godt tre timer lange diskussion. Der er især lagt vægt på spørgsmålet om fagets metode, hvad det specielt skal bibringe de studerende, samt i hvor vid betydning betegnelsen »film« skal opfattes. Endelig skal det nævnes, at man har valgt at bibeholde den sædvanlige omgangsform i studiet, således at alle – også i referatet – er dus.

Dette fag har nu eksisteret i to år, og i maj-juni gik de første ni studenter op til bifagseksamen i film-æstetik og -historie, og otte kunne efter endt eksamen sætte titlen exam. art. til deres navn.

Det vil måske nu være et passende tidspunkt til at gøre status – se, hvad der er opnået i løbet af de to år og formulere ønsker og planer for den nærmeste fremtid.

Den 1. september 1967, ved efterårssemestrets begyndelse, startede faget filmens æstetik og historie som et selvstændigt fag ved Københavns Universitet. Det havde imidlertid allerede i nogle år eksisteret som en støttedisciplin under faget: Teatrets æstetik og historie; men nu blev det selvstændigt, nu kunne man tage eksamen i det – ganske vist endnu kun en bifagseksamen.

Med én amanuensis og ca. 75 studenter lagde faget ud. I hvert semester blev 3 emner indenfor filmæstetikken og filmhistorien gennemgået: en genre eller periode (for eks. dokumentarfilmen, neorealismen), en enkelt kunstners arbejde (f. eks. Dreyer eller Buñuel) og et emne indenfor filmæstetikken (for eks. filmæstetiske hovedværker, eller filmrytme).

I 1968 skiftede faget navn til: filmkundskab og samtidig fik det et større indhold, idet der fra efterårssemestret samme år åbnedes en ny linje: Filmens psykologi og sociologi, og til at lede denne linje udnævntes psykologen Jørgen Pauli Jensen. Studenterne har nu to bifag at vælge mellem indenfor filmvidenskaben. De to studieretninger er, skønt selvstændige, koordineret på den måde, at der kræves et elementært kendskab til den anden retnings hoveddiscipliner. Og ved forelæsninger eller anden form for undervisning vil sammenhængen mellem de forskellige discipliner blive understreget ved, at man nu og da tager et emne op og belyser det ud fra filmæstetisk, -historisk, -psykologisk og -sociologisk hold. Det første

forsøg i den retning blev gjort i forårssemestret 1969, hvor lærere fra tre af fagets discipliner medvirkede i en række kollokvier over begrebet filmrytme.

Faget vokser støt og roligt. I foråret 1969 var der ifølge universitetsmatriklen indskrevet 130 filmstuderende. Nu ved dette efterårssemesters begyndelse er der kommet ca. 65 nye studerende. Også lærerstaben vokser og tæller foruden de to ledere 6 undervisningsassistenter.

Jeg har to ønsker for den nære fremtid. For det første, at faget må få lov til at fortsætte sin rolige vækst. Så vil jeg mene, at der om et par år, når de forskellige discipliner er blevet godt indarbejdet, vil være basis for at gøre dette fag til et konferensfag. Studenterne er meget ivrige efter, at dette skal ske så hurtigt som overhovedet muligt. Flere af de studenter, der nu har overstået deres bifagseksamen i filmkundskab, vil meget gerne fortsætte filmstudierne. Og ca. tyve af russerne fra 1968 og ca. fyrrer af russerne fra 1969 har ytret sig i samme retning.

Mit andet ønske er et filmvidenskabeligt institut. Vore arbejdsforhold er mildest talt meget ufuldkomne. Skal filmkundskab kunne studeres på en forsvarlig måde, hvad enten det er som bifag eller hovedfag, er der visse faciliteter, der er yderst nødvendige. Vi må have et bibliotek, en læsesal, mulighed for at se 16 mm film og helst også 35 mm film, hvornår vi ønsker det, og som et naturligt element kunne drage det ind i undervisningen og forskningen. Vi må have klippeborde, der muliggør nærlæsninger af film. Først med nærlæsninger vil man kunne få helt forsvarlige analyser, og disse analyser er en nødvendig basis for et videre arbejde.

Jeg er optimist. Jeg regner med, at vi meget snart har et filmvidenskabeligt institut.

MARGUERITE ENGBERG